

**Poprawka 5**  
**Nirj Deva**  
w imieniu grupy ECR

**Sprawozdanie**  
**Nirj Deva**

A7-0118/2014

Rola praw własności i tworzenia dobrobytu w procesie likwidacji ubóstwa i wzmacniania zrównoważonego rozwoju  
2013/2026(INI)

**Projekt rezolucji (art. 157 ust. 4 Regulaminu) w celu zastąpienia projektu rezolucji nieustawodawczej A7-0118/2014**

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie roli praw własności, własności i tworzenia dobrobytu w procesie likwidacji ubóstwa i wzmacniania zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się**

*Parlament Europejski,*

- uwzględniając art. 17 Powszechnej deklaracji praw człowieka ONZ, który dotyczy prawa do własności,
- uwzględniając deklarację milenijną z dnia 8 września 2000 r., w której określono milenijne cele rozwoju (MCR), w szczególności cele 1, 3 i 7,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w ramach Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji w sprawie polityki rozwojowej Unii Europejskiej pt. „Konsensus europejski”, podpisane w dniu 20 grudnia 2005 r., w szczególności jego ust. 11 i 92,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 października 2004 r. zatytułowany „Wytyczne UE w zakresie wsparcia projektowania i reformowania polityki gruntowej w krajach rozwijających się” (COM(2004) 686),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 31 marca 2010 r. zatytułowany „Unijne zasady ramowe dotyczące wsparcia krajów rozwijających się w zakresie wyzwań związanych z bezpieczeństwem żywnościowym” (COM(2010) 127),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 października 2011 r. zatytułowany „Zwiększanie wpływu unijnej polityki rozwoju – program działań na rzecz zmian” (COM(2011) 637),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 lutego 2013 r. zatytułowany „Godne życie dla wszystkich: eliminacja ubóstwa i zapewnienie światu zrównoważonej przyszłości” (COM(2013) 092),
- uwzględniając „Wytyczne UE w zakresie polityki gruntowej – wytyczne w zakresie

wsparcia projektowania i reformowania polityki gruntowej w krajach rozwijających się” przyjęte przez Komisję w listopadzie 2004 r.,

- uwzględniając badanie Programu Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich zatytułowane „Pewne prawa do gruntów dla wszystkich” („Secure Land Rights for All”) z 2008 r. i wytyczne Programu zatytułowane „Jak stworzyć politykę gruntową na rzecz ubogich: proces, wskazówki i lekcje” („How to Develop a Pro-Poor Land Policy: Process, Guide and Lessons”),
- uwzględniając sprawozdanie z dnia 11 czerwca 2009 r. specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. prawa do pożywienia Oliviera De Schuttera zatytułowane „Nabywanie i dzierżawa gruntów na szeroką skalę: podstawowe zasady i środki umożliwiające podjęcie wyzwania dotyczącego praw człowieka” („Large-scale land acquisitions and leases: a set of core principles and measures to address the human rights challenge”),
- uwzględniając deklarację dotyczącą wyzwań urbanizacji i zwalczania ubóstwa w państwach AKP, przyjętą w Nairobi (Kenia) w 2009 r.,
- uwzględniając deklarację przyjętą podczas światowego szczytu poświęconego bezpieczeństwu żywnościowemu w Rzymie w 2010 r.,
- uwzględniając deklarację zatytułowaną „Wydostać się ze slumsów: wyzwanie dla świata w perspektywie 2020 r.” przyjętą podczas konferencji międzynarodowej w Rabacie (Maroko) w dniach 26 – 28 listopada 2012 r.,
- uwzględniając deklarację o zrównoważonej urbanizacji w celu wyeliminowania ubóstwa na obszarach miejskich, przyjętą podczas 2. Trójstronnej Konferencji AKP – Komisja Europejska – Program ONZ ds. Osiedli Ludzkich, która odbyła się w Kigali (Rwanda) w dniach 3 – 6 września 2013 r.,
- uwzględniając Deklarację praw ludów tubylczych ONZ (UNDRIP) oraz konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej (nr 169) z 1989 r.,
- uwzględniając zasady odpowiedzialnych inwestycji rolniczych dokonywanych z poszanowaniem praw, środków utrzymania i zasobów (PRAI), dobrowolne wytyczne Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów w kontekście krajowego bezpieczeństwa żywnościowego oraz ramy i wytyczne Unii Afrykańskiej dotyczące polityki gruntowej w Afryce (ALPFG),
- uwzględniając zalecenia panelu wysokiego szczebla w sprawie programu działań na rzecz rozwoju po 2015 r., by uwzględnić cel w zakresie zarządzania tytułami prawnymi do gruntów w odniesieniu do kobiet i mężczyzn i by uznać, że kobiety i dziewczęta muszą mieć między innymi „równe prawo do posiadania gruntów i innych zasobów”,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 września 2011 r. w sprawie zasad ramowych Unii Europejskiej dotyczących wsparcia krajów rozwijających się w zakresie wyzwań

- związanych z bezpieczeństwem żywnościowym<sup>1</sup>,
- uwzględniając art.48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0118/2014),
- A. mając na uwadze, że prawa własności można zdefiniować jako zasady, które regulują warunki, zgodnie z którymi poszczególne zainteresowane strony, społeczności, podmioty publiczne i prywatne uzyskują i utrzymują dostęp do dóbr materialnych i niematerialnych na podstawie formalnych przepisów prawnych lub zwyczajowych; mając na uwadze, że zgodnie z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich tytuły prawne do gruntów mogą mieć charakter formalny (prawo własności gruntu, dzierżawa, publiczny i prywatny najem), zwyczajowy lub religijny; mając na uwadze, że według wytycznych UE w zakresie polityki gruntowej prawa do gruntów nie zawsze ograniczają się do własności prywatnej w ścisłym znaczeniu, lecz mogą stanowić równowagę pomiędzy indywidualnymi prawami i obowiązkami oraz zbiorowymi uregulowaniami na różnych szczeblach;
- B. mając na uwadze, że 1,2 mld ludzi na całym świecie zamieszkuje nieruchomości, do których nie ma formalnych praw, oraz żyje, nie posiadając stałego miejsca zamieszkania ani dostępu do gruntu; mając na uwadze w szczególności, że ponad 90% mieszkańców obszarów wiejskich w Afryce subsaharyjskiej (z których 370 mln osób jest uważanych za ubogich) korzysta z gruntów i zasobów naturalnych na podstawie prawnie niepewnych zwyczajowych i nieformalnych systemów tytułów prawnych do gruntów;
- C. mając na uwadze, że całkowitą wartość pozaprawnego i niezarejestrowanego majątku szacuje się na ponad 9,3 bln USD, co stanowi wartość 93 razy wyższą niż całkowita kwota pomocy zagranicznej udzielonej krajom rozwijającym się w ciągu ostatnich 30 lat;
- D. mając na uwadze, że w krajach rozwijających się proces rejestracji wiąże się z wysokimi kosztami, korupcją i uciążliwą biurokracją; mając na uwadze, że aby zarejestrować przedsiębiorstwo na przykład w Peru, potrzeba 265 dni i 1300 dolarów amerykańskich, co odpowiada 31-krotności miesięcznej płacy minimalnej; mając na uwadze, że aby uzyskać legalne pozwolenie na budowę domu na państwowym gruncie w Peru i uzyskać tytuł prawny do tego gruntu, potrzeba przejść łącznie około 900 etapów administracyjnych;
- E. mając na uwadze, że choć MCR nr 7 (cel 11) – dotyczący poprawy jakości życia 100 mln mieszkańców slumsów do 2020 r. – został zrealizowany, liczba mieszkańców slumsów (szacowana na 863 mln w 2012 r.) w wartościach bezwzględnych cały czas rośnie; mając na uwadze, że w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich szacuje się, iż w slumsach żyje aż miliard ludzi, a do 2050 r. w slumsach będą mieszkać trzy miliardy ludzi; mając na uwadze, że w art. 11 Międzynarodowego paktu

---

<sup>1</sup> Dz.U. C 56 E z 26.2.2013, s. 75.

praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych uznaje się powszechne prawo do mieszkania i stałej poprawy warunków życia;

- F. mając na uwadze, że na obszarach wiejskich około 200 mln ludzi (prawie 20 % ludzi ubogich na świecie) nie ma dostępu do powierzchni gruntów wystarczającej, aby się utrzymać; mając na uwadze, że grunty rolne podlegają licznym wpływom, jak na przykład zwiększanie się liczby mieszkańców, zmiana przeznaczenia gruntów, inwestycje komercyjne, degradacja środowiska spowodowana suszą, erozja gleby i wyczerpanie się składników odżywczych, a także klęski żywiołowe i konflikty; mając również na uwadze, że zabezpieczenie praw do gruntów jest konieczne, aby promować stabilność społeczną poprzez ograniczenie niepewności i konfliktów o grunty;
- G. mając na uwadze, że prywatni inwestorzy i rządy wykazują coraz większe zainteresowanie nabywaniem lub długoterminową dzierżawą dużych powierzchni gruntów ornych, głównie w krajach rozwijających się w Afryce i w Ameryce Łacińskiej;
- H. mając na uwadze, że 99% wszystkich konfliktów w społeczeństwach pokonfliktowych i państwach niestabilnych – takich jak Nigeria, Ghana, Zimbabwe, RPA, Somalia i Darfur – można by ostatecznie zaklasyfikować jako spory o ziemię, oraz że w ramach budowania państwowości należy zatem dla dobra obywateli poświęcać szczególną uwagę zabezpieczeniu tytułów własności do gruntów i odpowiedzialnemu zarządzaniu gruntami;
- I. mając na uwadze, że dokonywany przez władze polityczne arbitralny przydział gruntów sprzyja korupcji, braku bezpieczeństwa, ubóstwu i przemocy;
- J. mając na uwadze, że kwestie zarządzania gruntami są ściśle powiązane z najważniejszymi wyzwaniami XXI wieku, takimi jak bezpieczeństwo żywnościowe, niedobór energii, rozrost miast i wzrost liczebności populacji, degradacja środowiska, zmiana klimatu, klęski żywiołowe lub rozstrzyganie konfliktów, przez co zwiększa się potrzeba nadania priorytetowego znaczenia kompleksowej reformie rolnej;
- K. mając na uwadze, że szacunkowo użytkowanie 1,4 mld hektarów gruntów na świecie regulują normy zwyczajowe; mając na uwadze, że istniejące struktury tytułów prawnych do gruntów w Afryce, Azji i Ameryce Łacińskiej znacząco różnią się od siebie, a przy formalizowaniu struktury własności gruntów nie można ignorować lokalnych, zwyczajowych systemów o charakterze własnościowym lub komunalnym, które się rozwinęły;
- L. mając na uwadze, że w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) stwierdza się, że kobiety i małżonki mają równe prawa w odniesieniu do własności i nabywania mienia; mając jednak na uwadze, że w wielu systemach tytułów prawnych do gruntów i praw własności dyskryminuje się kobiety formalnie lub w praktyce;
- M. mając na uwadze, że w wielu krajach rozwijających się prawa własności kobiet, bezpieczny dostęp do gruntów oraz dostęp do oszczędności i kredytów nie są społecznie uznawane; mając na uwadze, że w związku z tego rodzaju praktykami

dyskryminacyjnymi kobietom jest szczególnie trudno dochodzić swoich praw własności, a w szczególności praw do spadku, na drodze prawnej;

- N. mając w szczególności na uwadze, że w krajach rozwijających się prawa kobiet do gruntów są naruszane z powodu coraz częstszego nabywania przez kraje rozwinięte gruntów na szeroką skalę do celów handlowych lub strategicznych, takich jak produkcja rolna, bezpieczeństwo żywnościowe i energetyczne oraz produkcja biopaliw; mając na uwadze, że kobiety często nie mają możliwości uzyskania pomocy i reprezentacji prawnej, aby skutecznie przeciwdziałać naruszeniom ich praw własności w krajach rozwijających się;
- O. mając na uwadze, że zapewnienie kobietom praw do gruntów jest ważne w kontekście ograniczania ubóstwa, uwzględniając rolę kobiet jako producentów żywności na obszarach wiejskich i podmiejskich i ich odpowiedzialność za wyżywienie członków rodziny; mając na uwadze, że kobiety, które stanowią 70% rolników w Afryce, formalnie posiadają jedynie 2% gruntów; mając na uwadze, że z danych dotyczących ostatnich programów zrealizowanych w Indiach, Kenii, Hondurasie, Ghanie, Nikaragui i Nepalu wynika, iż w gospodarstwach domowych prowadzonych przez kobiety występuje większe bezpieczeństwo żywnościowe, lepsza opieka zdrowotna i większe ukierunkowanie na kształcenie niż w gospodarstwach domowych prowadzonych przez mężczyzn;
- P. mając na uwadze, że ponad 60% osób głodujących to kobiety i dziewczęta oraz że w krajach rozwijających się to kobiety produkują 60-80% żywności<sup>1</sup>;
- Q. mając na uwadze, że szacunkowo 370 mln przedstawicieli ludności tubylczej na całym świecie ma silne duchowe, kulturowe, społeczne i gospodarcze powiązania z tradycyjnie użytkowanymi przez nich gruntami, którymi zazwyczaj zarządza wspólnota;
- R. mając na uwadze, że art. 17 Powszechnej deklaracji praw człowieka stanowi, że każdy człowiek, zarówno sam, jak i wspólnie z innymi, ma prawo do posiadania własności oraz że nikt nie może być arbitralnie pozbawiony swojej własności;
- S. mając na uwadze, że dostęp do gruntów dla ludności tubylczej zyskał szczególną formę ochrony na podstawie konwencji nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz na podstawie Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ;
- T. mając na uwadze, że zgodnie z art. 10 Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ nie można siłą usunąć ludności tubylczej z jej ziem lub terytoriów ani jej przenieść bez jej uprzedniej, swobodnej i świadomej zgody oraz zawarcia porozumienia w sprawie sprawiedliwego i uczciwego zadośćuczynienia oraz, tam gdzie to możliwe, możliwości powrotu;

### ***Prawa do gruntów, w tym prawa własności, oraz tworzenie dobrobytu***

1. uważa zarejestrowane prawa własności i pewne prawa do gruntów za katalizator

---

<sup>1</sup> Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Informator Polityczny nr 5, Perspektywy gospodarcze i społeczne (Economic and Social Perspectives), sierpień 2009 r.

- wzrostu gospodarczego, pod warunkiem że grunty mogą być wykorzystywane jako zabezpieczenie i mogą ułatwiać dostęp do kapitału, a zatem pobudzać produktywność i inwestycje, jednocześnie promując spójność społeczną i pokój;
2. podkreśla, że zabezpieczenie praw do gruntów i większa sprawiedliwość w dostępie do gruntów zapewniają solidną podstawę do utrzymania, do wykorzystywania możliwości gospodarczych, a na obszarach wiejskich do produkcji żywności w gospodarstwie domowym;
  3. podkreśla, że zgodnie z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich poza przyznawaniem tytułów własności osobom indywidualnym należy uznać wiele innych alternatywnych możliwości posiadania tytułu prawnego do gruntu, w tym wykorzystywanie zwyczajowych systemów tytułów prawnych do gruntów, aby prawnie zabezpieczyć prawa do działek, na których stoi dom, gruntów rolnych i zasobów naturalnych;
  4. podkreśla, że bezpieczeństwo tytułów prawnych do gruntów w przypadku drobnych producentów rolnych, którzy stanowią 95% potencjalnych właścicieli gruntów w krajach rozwijających się, pobudza lokalne gospodarki, zwiększa bezpieczeństwo żywnościowe, zmniejsza migrację oraz spowalnia urbanizację slumsów; wskazuje, że np. w Etiopii, gdzie wprowadzono prawa własności, produktywność wzrosła w ciągu trzech lat o 40% na akr, tylko z powodu tej zmiany<sup>1</sup>;
  5. zauważa z zaniepokojeniem, że zgodnie z kulturową tradycją kobiety często są zależne od krewnych płci męskiej w odniesieniu do bezpieczeństwa w zakresie tytułów prawnych do gruntów i nie mają ochrony prawnej; podkreśla międzynarodowe zobowiązania państw do zapewnienia minimalnych praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, co obejmuje zobowiązanie rządów do zadbania o to, by zarządzanie gruntami nie było dyskryminujące, w szczególności wobec kobiet i osób ubogich, oraz aby nie naruszało innych praw człowieka;
  6. podkreśla, że umożliwienie ludziom podejmowania decyzji dotyczących ich własnych zasobów, w połączeniu z formalnymi przepisami dotyczącymi spadków, stanowi dla drobnych producentów rolnych silną zachętę do zrównoważonego inwestowania we własne grunty, praktykowania tarasowania i irygacji oraz łagodzenia skutków zmiany klimatu; w tym kontekście odnotowuje, że w badaniach wykazano, iż gospodarstwo domowe, które dysponuje w pełni pewnym i zbywalnym gruntem, zainwestuje w tarasowanie z prawdopodobieństwem szacunkowo większym o 59,8% niż gospodarstwo domowe, które spodziewa się, że w ciągu następnych 5 lat we wsi nastąpi redystrybucja;
  7. zauważa, że mając tytuł prawny do gruntu, dana osoba jest w stanie zaciągnąć rozsądnie oprocentowaną pożyczkę, która może być wykorzystana do założenia i rozwoju przedsiębiorstwa; podkreśla, że ochrona praw własności może sprzyjać konkurencyjnemu otoczeniu biznesowemu, w którym może się rozwijać przedsiębiorczość i innowacyjność;

---

<sup>1</sup> USAID Etiopia, <http://ethiopia.usaid.gov/programs/feed-future-initiative/projects/land-administration-nurture-development-land>

8. uznaje, że wyzwaniem jest pokonanie rozdźwięku między legalnością, słuszością i praktykami poprzez stworzenie mechanizmów w zakresie tytułów prawnych do gruntów opartych na wspólnych normach, zaczynając od uznania istniejących praw, przy jednoczesnym upewnieniu się, że mężczyźni i kobiety, a także społeczności w szczególnie trudnej sytuacji w krajach rozwijających się, mają zabezpieczone prawa do gruntów i zasobów i są objęci całkowitą ochroną przed partykularnymi interesami różnych podmiotów, które mogłyby przejąć ich własność;
9. podkreśla fakt, że zasadniczymi warunkami skutecznej reformy w zakresie tytułów własności gruntu są silna wola polityczna, aby opracować długofalową strategię rozwoju, oraz wdrażanie kluczowych zasad dobrych rządów – praworządności, przejrzystości, rozliczalności, uczestnictwa, skuteczności, wydajności, sprawiedliwości i integracji;
10. zdecydowanie potępia praktykę zawłaszczania gruntów, w ramach której w sposób niezgodny z prawem pozbawia się ubogich mieszkańców wsi i tradycyjne ludy koczownicze gruntów, nie zapewniając im odpowiedniej rekompensaty; podkreśla, że w latach 2000–2013 co najmniej 32 mln hektarów gruntów na całym świecie było przedmiotem co najmniej 886 międzynarodowych transakcji tego rodzaju dokonywanych na szeroką skalę<sup>1</sup>; podkreśla, że te dane mogą być znacząco niedoszacowane w stosunku do rzeczywistej liczby dużych transakcji dotyczących gruntów;
11. zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by przy opracowywaniu polityki pomocy rozwojowej uwzględniły zakrojony na szeroką skalę proces nabywania gruntów przez inwestorów z krajów rozwiniętych w krajach rozwijających się, a zwłaszcza na kontynencie afrykańskim, który to proces ten wpływa na miejscowych rolników i działa destruktywnie na kobiety i dzieci, celem ochrony tych osób przed ubóstwem, głodem i przymusowym wydalaniem z ich wsi i gruntów;
12. przypomina, że brak zabezpieczenia prawa do gruntów i niewłaściwe zarządzanie wiążą się z wysokim ryzykiem dla lokalnych społeczności w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego, z zagrożeniem przesiedleniem i wydalaniem rolników i pasterzy; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do wspierania krajów rozwijających się w tworzeniu ich krajowych zdolności do umacniania systemów zarządzania;
13. podkreśla, że zarówno w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych, jak i w Międzynarodowym pakcie praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych uznaje się prawo do samostanowienia, określone jako prawo każdego człowieka do swobodnego dysponowania bogactwem naturalnym i zasobami naturalnymi, oraz że w obu tych dokumentach jest mowa o tym, że żaden człowiek nie może być pozbawiony środków do życia; w związku z tym podkreśla, że negocjacje w sprawie dzierżawy lub nabywania gruntów na szeroką skalę muszą pociągać za sobą przejrzystość, odpowiedni i świadomy udział lokalnych społeczności, których dotyczy dzierżawa lub nabycie gruntu, oraz odpowiedzialność w wykorzystywaniu przychodów, które powinny przynosić korzyści lokalnej ludności;

---

<sup>1</sup> <http://www.landmatrix.org/get-the-idea/global-map-investments/>

14. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zbadały, za pośrednictwem ONZ, jaki wpływ ma proces nabywania gruntów na pustynnienie gruntów rolnych, utratę przez kobiety prawa pobytu oraz dostępu do gruntu, zwłaszcza w przypadku kobiet samotnych lub pełniących funkcję głowy rodziny, a także na bezpieczeństwo żywnościowe oraz ich środki do życia, a także środki do życia ich dzieci i innych osób pozostających na ich utrzymaniu;

***Plan działania w zakresie zabezpieczania praw do gruntów, w tym praw własności, i zrównoważonego zarządzania gruntami w krajach rozwijających się***

15. podkreśla, że reforma rolna powinna być elastyczna, dostosowana do warunków lokalnych, społecznych i kulturowych, jak tradycyjne formy własności plemiennej, oraz skoncentrowana na umocnieniu pozycji osób wymagających szczególnej troski;
16. podkreśla, że współistnienie zwyczajowych systemów własności gruntów i narzuconych modeli kolonialnych jest jedną z głównych przyczyn powszechnego braku bezpieczeństwa w zakresie gruntów w krajach rozwijających się; w tym względzie podkreśla konieczność uznania prawowitości zwyczajowych systemów tytułów prawnych, które zapewniają ustawowe prawa osobom indywidualnym i społecznościom i zapobiegają wywłaszczeniom i nadużyciom praw do gruntów, a które szczególne często występują wśród wspólnot afrykańskich i dużych grup ludności tubylczej w Ameryce Łacińskiej;
17. podkreśla, że uregulowanie sytuacji dzikich lokatorów w miastach ma znaczący wpływ na inwestycje mieszkaniowe, a badania wskazują, że wskaźnik renowacji obiektów mieszkalnych zwiększa się o ponad 66%;
18. podkreśla, że reformę w zakresie tytułów prawnych do gruntów należy rozpocząć poprzez zebranie dokładnych danych oraz systematyczne nadawanie tytułów prawnych przy wykorzystaniu map katastralnych tworzonych przy użyciu tanich technologii, takich jak technologie przenośne oraz narzędzia do monitorowania GPS, GPRS i GIS; wzywa do całkowitej otwartości i zachęca do tworzenia systemów informacji geograficznej i dzielenia się nimi na szczeblu regionalnym, w tym jeśli chodzi o obrazowanie satelitarne i lotnicze, uwzględniając technologie umożliwiające uczestnictwo wielu podmiotów w tworzeniu map; przyjmuje z zadowoleniem postęp poczyniony w Rwandzie w dziedzinie polityki gruntowej, który w niezwykle szybkim czasie doprowadził do objęcia ewidencją katastralną terytorium całego kraju;
19. ostrzega przed zastosowaniem jednolitego podejścia w celu zabezpieczenia praw własności gruntów; podkreśla, że formalne usługi w zakresie administrowania gruntami są najskuteczniejsze, gdy są świadczone na szczeblu lokalnym; jest zdania, że w związku z tym skuteczne zabezpieczanie praw do gruntów może zależeć od reformy scentralizowanych agencji państwowych ds. gruntów, polegającej na przekazaniu obowiązków lokalnym i zwyczajowym instytucjom; uważa, że rejestracja gruntów może wówczas zostać usprawniona poprzez komputeryzację rejestrów dotyczących gruntów i systemów katastralnych;
20. przypomina, że rolnictwo wciąż jest podstawowym źródłem utrzymania, środków do życia i bezpieczeństwa żywnościowego społeczności wiejskich; zauważa jednak, że

grunty rolne podlegają licznym wpływom z uwagi na zwiększanie się liczby mieszkańców, zmianę przeznaczenia gruntów, inwestycje komercyjne, degradację środowiska spowodowaną suszą, erozję gleby i wyczerpanie się składników odżywczych, a także klęski żywiołowe i konflikty; w tym kontekście uważa, że zabezpieczenie tytułów prawnych do gruntów dla społeczności wiejskich jest kluczowe, aby osiągnąć milenijne cele rozwoju (MCR); jest zdania, że w sprostaniu tym wyzwaniom mogą pomóc instrumenty polityki, które należy dostosować do lokalnych uwarunkowań;

21. uważa, że urzędnicy rządowi powinni w pierwszej kolejności zidentyfikować te systemy zarządzania gruntami i systemy tytułów prawnych do gruntów, które już istnieją, a następnie powinni rozwinąć te systemy z korzyścią dla ubogich i słabszych grup;
22. jest przekonany, że decentralizacja administracji gruntami umacnia pozycję społeczności lokalnych i indywidualnych osób, oraz zwraca uwagę na potrzebę wyeliminowania praktyk korupcyjnych narzucanych przez lokalnych przywódców poprzez zawieranie transakcji z zagranicznymi inwestorami oraz zgłaszanie roszczeń w stosunku do poszczególnych niezarejestrowanych gruntów;
23. podkreśla, że wszelkie zmiany w użytkowaniu gruntów powinny następować jedynie po uzyskaniu uprzedniej, swobodnej i świadomej zgody lokalnych społeczności, których one dotyczą; przypomina, że ludności tubylczej przyznano na mocy prawa międzynarodowego szczególne formy ochrony ich praw do gruntów; zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych ONZ nalega, aby państwa zapewniły skuteczne mechanizmy zapobiegania wszelkim działaniom, których celem lub skutkiem jest wywłaszczenie ludności tubylczej z jej gruntów, terytoriów lub zasobów, oraz zapewniły mechanizmy dochodzenia roszczeń w takich sprawach;
24. zwraca uwagę, że ograniczony odsetek zarejestrowanych w Afryce gruntów (10%) jest wprowadzany do ewidencji za pośrednictwem przestarzałych, zawierających błędy systemów; podkreśla, że zgodnie z szacunkami Banku Światowego<sup>1</sup> w 27 gospodarkach, które zmodernizowały swoje rejestry w ciągu ostatnich siedmiu lat, średni czas trwania procesu przenoszenia własności uległ skróceniu o połowę, co doprowadziło do zwiększenia przejrzystości, zmniejszenia korupcji oraz uproszczenia poboru dochodów; podkreśla, że ważnym priorytetem w ramach polityki rozwoju powinno być stworzenie i ulepszenie rejestrów gruntów w krajach rozwijających się;
25. przypomina, że o bezpieczeństwo tytułów prawnych można zadbać w różnych formach, pod warunkiem że prawa użytkowników i właścicieli gruntów są jasne; przypomina, że poza formalnymi tytułami bezpieczeństwo można zapewnić poprzez przejrzyste długoterminowe umowy najmu lub formalne uznanie praw zwyczajowych i nieformalnych porozumień połączone z przystępnymi i skutecznymi mechanizmami rozwiązywania sporów; wzywa UE do ukierunkowania wsparcia na budowanie zdolności oraz programy szkoleń w zakresie zarządzania gruntami w celu zabezpieczenia praw do gruntów dla ubogich i najsłabszych grup, w tym poprzez usługi

---

<sup>1</sup> 2012b. Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World (Prowadzenie działalności w 2012 r. – Prowadzenie działalności w bardziej przejrzystym świecie), Waszyngton DC, Bank Światowy.

- badan katastralnych i rejestracji oraz starania na rzecz wyposazenia instytucji oswiatowych w krajach rozwijajacych sie;
26. wzywa UE do wzmocnienia zdolnosci sadow w krajach rozwijajacych sie w zakresie skutecznego egzekwowania praw wlasnosci, rozwiazywania sporow dotyczacych gruntow i zarzadzania wywlaszczaniem w ramach podejscia holistycznego majacego na celu konsolidacje systemow sadowych i wprowadzenie rzadow prawa;
  27. wzywa UE do wspierania krajow rozwijajacych sie we wprowadzaniu reformy rolnej, szczegolnie w celu promowania udzialu wszystkich zainteresowanych stron w zgodzie z programami na rzecz zwiekszania swiadomosci, tak by prawa wszystkich zaangażowanych stron, w szczegolnosci osob ubogich i wymagajacych szczegolnej troski, byly w pelni przestrzegane; przytacza przyklad Madagaskaru i lokalnych punktow zarzadzania gruntami, gdzie proste i lokalne inicjatywy znacznie ulatwily rejestracje tytulow prawnych;
  28. podkresla, ze tworzenie prawidlowych fiskalnych strategii politycznych w krajach rozwijajacych sie poprzez wzmocnienie systemu rejestracji gruntow i okreslenie funkcji dotyczacych wyceny znacząco zwieksza roczne przychody z tytulow transakcji dotyczacych gruntow, tak jak to miało miejsce w Tajlandii, gdzie w okresie 10 lat przychody te wzrosly sześciokrotnie;
  29. wzywa UE do zdecydowanego wspierania inwestowania przez wlascieli gruntow, ktorym przyznano nowe prawa, w nowy sprzet poprzez pomocnicze mechanizmy wsparcia przy jednoczesnym ulatwianiu transferu technologii i szkoleniu nowych wlascieli gruntow w zakresie korzystania z innowacyjnych technik i najlepszych praktyk;
  30. wskazuje, ze formalne uznanie praw kobiet do gruntow nie oznacza automatycznie skutecznego wdrazania tych praw; wzywa UE do zwracania szczegolnej uwagi w ramach swoich programow reform rolnych na podatnosc kobiet na zmiany w strukturze rodziny i stopien, w jakim kobieta moze egzekwować swoje prawa, oraz do dopilnowania, by w praktyce w tytule wlasnosci gruntu wpisane byly imiona obojga malzonkow;
  31. wzywa Komisje i panstwa czlonkowskie, by w politykach na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej wymagaly od krajow rozwijajacych sie wprowadzania srodkow legislacyjnych na rzecz rownosci plci i zapobiegania dyskryminacji w odniesieniu do praw wlasnosci ze wzgledu na pochodzenie etniczne, rase i stan cywilny, oraz opracowywania dzialan na rzecz usuniecia znaczących przeszkod spolecznych, politycznych i kulturowych w nabywaniu praw do gruntow;
  32. wzywa delegatury Unii Europejskiej w krajach rozwijajacych sie do monitorowania praw wlasnosci kobiet, majac na wzgledzie poszanowanie tych praw, a tym samym ochronę kobiet przed ryzykiem ubostwa i wykluczenia spolecznego;
  33. wzywa UE do wspierania wysilkow krajow rozwijajacych sie w zakresie reform rynkow dzierzawy gruntow, aby zapewnić dostep do gruntow ubogim i promowac rozwój, jednoczesnie unikajac wprowadzania nadmiernych ograniczen na rynkach dzierzawy;

*Umieszczenie praw do gruntów, w tym praw własności, w centrum unijnej polityki rozwoju*

34. podkreśla, że realizowane na szeroką skalę operacje nabywania gruntów są między innymi bezpośrednią konsekwencją słabego zarządzania gruntami w krajach rozwijających się; podkreśla, że umacnianie pozycji osób indywidualnych i społeczności za pomocą przejrzystych i bezpiecznych praw własności umożliwi kontrolę postanowień umownych oraz uniemożliwi zawłaszczanie gruntów; podkreśla, że pomoc UE powinna przyczyniać się do tworzenia zdolności instytucjonalnej niezbędnej do przyznawania i zabezpieczania praw do gruntów, aby rozwiązać problem pogoni za rentą, biurokratycznej bezwładności, a także korupcyjnych, nierozliczanych praktyk;
35. pochwała uczestnictwo UE w światowych inicjatywach dotyczących gruntów; podkreśla, że jako najważniejszy podmiot prowadzący działania na rzecz rozwoju UE ma możliwość rozszerzenia swojego podejścia, które jest obecnie ograniczone, zarówno pod względem zakresu, jak i wyeksponowania, w celu rozwiązania problemu tytułów prawnych do gruntów;
36. zauważa, że wraz z poprawą systemów praw własności w krajach rozwijających się UE musi dążyć do zapewnienia ludziom dostępu do ochrony socjalnej i systemów ubezpieczeń w celu ochrony ich źródeł utrzymania i ich zasobów w razie katastrofy lub wstrząsu;
37. zaleca dokonanie aktualizacji wytycznych UE w zakresie polityki gruntowej z 2004 r. we współpracy z państwami członkowskimi w celu oceny aktualnych wyzwań w zakresie tytułów prawnych oraz pomocy we wdrożeniu nowych tanich technologii w dziedzinie nanoszenia gruntów na mapę i administracji;
38. wzywa do wdrożenia dobrowolnych wytycznych w zakresie odpowiedzialnego zarządzania tytułami prawnymi do gruntów, łowisk i lasów;
39. wzywa Komisję do ustanowienia wyraźnie określonej linii budżetowej w odniesieniu do praw własności, przechodząc z perspektywy krótkoterminowej na długoterminową perspektywę reformy dotyczącej zarządzania gruntami, z myślą o wprowadzeniu usprawnień w dziedzinie tytułów prawnych do gruntów;
40. podkreśla, że wyzwanie, jakim jest zabezpieczenie praw do gruntów dla wysiedleńców i uchodźców, prawdopodobnie stanie się jeszcze większe z uwagi na presję związane ze zmianą klimatu; dlatego wzywa UE do zwiększenia wsparcia dotyczącego włączenia praw do gruntów do pomocy humanitarnej i rozwojowej w przypadku katastrof lub konfliktów cywilnych, a następnie do zagwarantowania w ramach polityk gruntowych bezpieczeństwa praw do gruntów różnym grupom etnicznym, społecznym i pokoleniowym w sprawiedliwy sposób;
41. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by działały na rzecz wzmocnienia praw kobiet oraz ich dostępu do gruntów, dziedziczenia, dostępu do kredytów i oszczędności w sytuacjach pokonfliktowych, zwłaszcza w krajach, w których praw kobiet nie można dochodzić na drodze prawnej i w których prawa te nie są społecznie uznawane oraz gdzie prawa oparte na płci, tradycyjny stosunek do kobiet i zdominowane przez

- mężczyzn hierarchie społeczne stanowią przeszkody dla osiągnięcia przez kobiety równych i sprawiedliwych praw; wzywa UE do wspierania zaangażowania nowo utworzonej jednostki ONZ na rzecz praw kobiet w tę kwestię;
42. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę dotyczącą przejrzystości gruntowej, rozpoczętą przez G8 w czerwcu 2013 r. na podstawie inicjatywy przejrzystości w branżach wydobywczych, i uznanie, że przejrzystość w odniesieniu do praw własności przedsiębiorstw i gruntów, w połączeniu z bezpiecznymi prawami własności i silnymi instytucjami, ma kluczowe znaczenie dla ograniczenia ubóstwa; podkreśla jednak, że należy nasilić starania, aby ułatwić wdrożenie skutecznej reformy rolnej;
  43. zaleca, aby prawa własności i zabezpieczenie tytułów prawnych do gruntów dla wszystkich zostały włączone jako cel do programu działań na rzecz rozwoju na okres po 2015 r. w celu zapewnienia prawidłowego zarządzania gruntami stanowiącego klucz do osiągnięcia milenijnych celów rozwoju i wyeliminowania ubóstwa;
  44. zaleca, by pod patronatem ONZ stworzono nadrzędny mechanizm odpowiedzialności prawnej mający wyraźnie na celu wspieranie reformy gruntowej, monitorowanie zarządzania gruntami w sposób przejrzysty i odpowiedzialny oraz zachęcanie państw do respektowania i realizowania roszczeń dotyczących gruntów zgłaszanych przez osoby indywidualne i społeczności;
  45. potwierdza zaangażowanie UE na rzecz ograniczania ubóstwa na świecie w kontekście zrównoważonego wzrostu oraz powtarza, że równość płci powinna stanowić istotny element wszystkich polityk i praktyk stosowanych przez UE w stosunkach z krajami rozwijającymi się<sup>1</sup>;
  46. podkreśla konieczność wzmocnienia strategii mających na celu zapewnienie równego dostępu kobiet i mężczyzn do własności w krajach rozwijających się; jest zdania, że należy to uwzględnić w krajowych programach i że musi temu towarzyszyć opracowanie niezbędnych mechanizmów pomocy finansowej (takich jak oszczędności, kredyty, dotacje, mikrokredyty i ubezpieczenia); uważa, że wspomniane wzmocnione strategie przełożą się na wzmocnienie pozycji kobiet oraz organizacji pozarządowych i że będą one wspierały promowanie przedsiębiorczości kobiet; uważa, że przyniosą one poszerzenie wiedzy kobiet w zakresie zagadnień prawnych i finansowych kobiet, będą wspierać edukację dziewcząt, zwiększą rozpowszechnianie informacji i dostęp do nich oraz stworzą system pomocy prawnej oraz szkoleń uwzględniających kwestie płci dla dostawców usług finansowych;
  47. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w pracach na rzecz rozwoju aktywnie promowały przedsiębiorczość i prawa własności kobiet w ramach zaangażowania na rzecz poprawy niezależności kobiet od ich mężów i wzmocnienia gospodarek krajowych;
  48. przypomina, że 15 października obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Kobiet Wiejskich i wzywa Unię Europejską oraz państwa członkowskie, aby promowały kampanie uświadamiające w krajach rozwijających się;

---

<sup>1</sup> Dz.U. C 46 z 24.2.2006.

\*

\* \*

49. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, prezesowi Banku Światowego, Stowarzyszeniu Narodów Azji Południowo-Wschodniej, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu i Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.

Or. en